

DĂ-LE PUTERE!

Recomandări metodologice pentru
jurnaliști în lucrul cu tinerii romi

Titlu proiect: Dezvoltare Interculturală
în Comuna Jilava, județul Ilfov

PRIMĂRIA JILAVA

I. Introducere

Am gândit acest curs plecând de la problemele existente în comunitatea tinerilor cu care am colaborat. Am căutat știri publicate în ultimii cinci ani despre comuna Jilava, unde cursanții locuiesc, le-am prezentat ce am aflat și i-am lăsat pe ei să-și aleagă ce li s-a părut că este important de documentat.

Tot în cadrul primului curs, i-am întrebat pe tinerii de ce au ales să facă acest curs de jurnalism pentru a le oferi învățăturile de care au nevoie. Cei mai mulți dintre ei nu își doresc (cel puțin nu până acum) să devină jurnaliști, cât mai degrabă să-și dezvolte abilitățile de cercetare, de comunicare, de imersiune în comunitate sau de scriere.

Ca în toate relațiile sănătoase pe care vrem să le dezvoltăm, pentru a colabora eficient cu tinerii și adolescenții romi, trebuie să construim relații bazate pe respect, încredere și empatie. Este esențial să ne abordăm interlocutorii cu deschidere și să le asigurăm un spațiu sigur în care să-și exprime gândurile, sentimentele și experiențele lor.

Odată ce am stabilit o altfel de relație, mi-a fost ușor să comunic cu ei și să-i determin să lucreze la articole.

II. Documentare

După ce am ales împreună subiectele a urmat procesul de documentare. Am identificat împreună sursele pentru fiecare articol și am formulat întrebările și liniile de discuție. Apoi, am simulat derularea unui interviu, cu subsemnatul în rolul interviuatului. În acest mod ne-am concentrat pe felul în care trebuie să abordeze oamenii pentru a-și mări șansele de reușită în a obține interviul.

Când au mers pe teren, piedicile de care s-au lovit tinerii sunt prea bine cunoscute pentru orice jurnalist cu minimă experiență: oameni pe care vrem să-i interviuăm, dar care refuză pentru că le este frică, jenă sau pur și simplu nu au chef. Cheia, așa cum le-am spus și cursanților, e perseverența.

Este vital să le arătăm tinerilor că obstacolele fac parte din proces și că reziliența este cheia pentru a depăși dificultățile. Dacă abordezi suficienti oameni, într-o manieră respectuoasă și sinceră, șansele sunt ca, mai devreme sau mai târziu, cineva să-ți acorde un interviu. Ceea ce s-a și întâmplat.

III. Scriere și editare

Procesul de scriere a înseamnat să-i îndemn să scrie renunțând la stilul academic pe care l-au învățat la orele de română. Așa cum am reînvățat și eu meșteșugul scrisului, i-am rugat pe cursanți să scrie ca și cum ar povesti cu un prieten.

Mai departe, i-am încurajat să scrie despre experiențelor lor personale ce au legătură cu subiectele pe care le documentează. Spre exemplu, pe cei care au documentat problema accidentelor rutiere, i-am rugat să scrie despre prima dată când au fost într-un astfel de pericol sau pe cei care au documentat abandonul școlar, i-am îndemnat să scrie despre prima dată când ei înșiși s-au gândit să se lase de școală.

În acest fel, tinerii și-au folosit vocea personală pentru a transmite un mesaj. Acest lucru nu numai că îi ajută să se conecteze mai profund cu subiectul, dar și să își dezvolte abilitățile de comunicare și exprimare într-un mod autentic.

Apoi a urmat procesul de editare. Am lucrat împreună pentru a rafina și clarifica ideile pe care le-au pus pe hârtie. Am încurajat păreri constructive și deschidere pentru îmbunătățiri, subliniind importanța colaborării și a împărtășirii de perspective.

IV. Încheiere și concluzii

Nu ultimul rând, trebuie să fim conștienți de faptul că, atunci când lucrăm cu tineri și adolescenți romi, există pericolul stigmatizării și victimizării. Este important să nu îi reducem la stereotipuri sau să îi prezentăm mereu ca fiind victime, ci să le oferim spațiul și suportul necesar pentru a-și împărtăși propria lor poveste în mod autentic.

Colaborarea cu ei în domeniul jurnalismului poate aduce o contribuție semnificativă la diversitatea și incluziunea în media. Prin construirea unor relații respectuoase, încurajarea participării active și oferirea de mentorat și resurse, putem să le oferim acestor tineri oportunitatea de a-și face auzită vocea și de a deveni ei înșiși jurnaliști de succes.

„Nimeni nu mă întreba acasă: Cum a fost azi la școală?”

Sunt clasa a 9a, la prima oră de română din liceu. Profesoara, care îmi este și dirigintă, ne dă un exercițiu de interpretare a unei figuri de stil. Îl rezolv și sunt prima persoană care ridică mâna să răspundă. Profesoara se uită spre mine și-mi face semn să citesc. Răspund corect, dar profesoara reacționează într-un fel care mă surprinde:

Hai, mă, termină cu prostiile!, îmi amintesc că spune. Nu mi-e clar despre ce vorbește, așa că o întreb. Mă ridică în picioare. Nu se poate. Vrei să spui că ai scris tu singură acolo? De pe ce site ai luat răspunsul?

Sunt confuză, dar nu zic nimic. Simt cum îmi stă un nod în gât. Mă simt prost și stânjenită. Nu înțeleg de ce a avut această reacție și nu m-a luat în serios. Simt cum mi se umezesc ochii. Încerc să-mi controlez reacția pentru că nu vreau să mă vadă plângând. Mă așez în bancă și încerc să-mi văd de treabă. În restul orei, o ignor pe profesoară, deși ea continuă să-mi arunce replici tăioase.

Cu timpul, am observat că diriginta mă evidențiază constant într-un mod negativ. Doar eu nu am voie să mănânc în timpul orei, doar pe mine mă umilește și pedepsește aspru în fața colegilor, doar de la mine se așteaptă să nu reușesc. Cu timpul, îmi dau seama că diriginta mă discriminează pentru că sunt de etnie romă.

Este prima dată când mă confrunt cu această situație. În școala generală, marea majoritate a colegilor mei erau de aceeași etnie ca mine, iar profesorii ne tratau pe toți la fel. Dar aici sunt singura romă din clasă.

După experiența primei ore de română, mi-e frică să ridic mâna și să răspund și la celelalte materii. Îmi este frică că se va întâmpla din nou același lucru: mă voi simți discriminată și umilită din cauza etniei mele.

Ajung acasă și povestesc mătușii mele ce-am pățit. Îmi spune că și ea i-a fost elevă profesoarei de română și s-a confruntat cu aceleași probleme, ba mai mult, este recunoscută în liceu că îi discriminează pe romi.

Când merg la școală, mă simt furioasă și nedreptățită, motiv pentru care sunt agresivă cu toți profesorii. Așa mi-a încolțit în minte dorința de a abandona școala.

Până în clasa a opta nu am avut astfel de gânduri, dar frica de a fi umilită mă face să chiulesc. Am făcut atât de multe absențe încât sunt în pericol de a fi lăsată repetentă. Din fericire, nu se întâmplă asta.

În ultimele două luni din clasa a doispea, când la școală se vorbește doar de bac, diriginta mă izolează de restul colegilor sub motivul că oricum nu o să iau bacul.

Eu te trec, dar bacul sigur nu-l iei, îmi spune ea zâmbind acru.

Examentul de bacalaureat l-am luat cu media peste 8.40. Iar acum sunt studentă la Academia de Studii Economice din București, Facultatea de Management și Administrație Publică și învăț binișor, zic eu, mai ales că niciun profesor nu ține cont de etnia mea.

România are cea mai mare rată de abandon școlar din Uniunea Europeană

Alți elevi nu sunt la fel de norocoși ca mine. Din 40 de elevi într-o clasă, câți eram în clasa 1, doar 15 am terminat clasa a 8a.

Un raport al Monitorului Social arată că România are cea mai mare rată de abandon școlar din Uniunea Europeană: 15,6 la sută în 2023, în timp ce media europeană este de 9 la sută.

Peste 323.600 de tineri români au abandonat școala în ultimii zece ani, scrie Edupedu. Dacă ar fi să-i adunăm pe toți în clase de câte 30, ar însemna peste zece mii de clase.

Conform raportului „Nu s-au mai întors în bancă”, realizat în 2022, de grupul de inițiativă Cu Ochii pe Educație, județul Ilfov este cam pe la jumătatea clasamentului în ceea ce privește abandonul școlar în România.

Însă, din păcate, în județul Ilfov este cea mai scăzută rată la participare la educație, mai ales în localitățile Mogoșoaia, Periş, Buftea, Chitila, Cernica, Jilava, Pantelimon și Cornetu, conform Institutului Național de Statistică.

Cercetările arată că motivele principale pentru

abandon sunt sărăcia, lipsa de interes a profesorilor și familia dezorganizată - conflictele între părinți sau lipsa de interes a acestora față de educația copiilor au rol decisiv în abandonarea studiilor. Dreptul la educație este garantat prin Constituție, însă în realitate pentru sute de mii de copii educația este un privilegiu.

„Statisticile arată că copiii care nu au cu ce să se îmbrace, care nu au cu ce să mănânce, care sunt implicați în activități de susținere a familiei au dificultăți în a veni la școală”, explică pentru Euronews expertul în Științele Educației, Anca Nedelcu.

Ea continuă: „Dacă există percepția asta în familie, că nu ai de ce să te duci la școală pentru că pierzi timp, mai bine te apuci de o activitate domestică și faci din ea un folos familiei tale, atunci copilul va crede lucrul acesta și nu va face un pas educațional mai consistent.”

Efectele acestui fenomen sunt devastatoare pentru tineri: sărăcie, rată mare a șomajului, excluziune socială, probleme de sănătate și stimă de sine scăzută. Aceste probleme se răsfrâng asupra întregii societăți. O rată mare de abandon școlar înseamnă cetățeni mai puțini activi, care contribuie mai puțin la procesul democratic, la forța de muncă, la progres și inovare și nu plătesc taxe.

Gândindu-mă la toate aceste lucruri, am decis să vorbesc cu câțiva dintre foștii mei colegi care s-au lăsat de școală. Am trimis multe mesaje, dar puțini au fost cei care au acceptat invitația mea, din cauza rușinii și a stigmei. Însă am reușit să conving trei foști colegi, doi frați și o fată să vorbească cu mine.

„Am văzut că părinților nu le pasă de mine, am decis să nu-mi pese nici mie.”

I.* și F.* sunt frați și amândoi au abandonat școala în același timp, primul când avea 17 ani, al doilea când avea 14 ani.

Amândoi spun că s-au lăsat de școală din cauza certurilor din familie și a lipsei de interes a părinților, fiind prea ocupați cu munca, dar și din cauza lipsei de iubire, de ajutor și înțelegere din partea acestora.

Chiar dacă acum spune că nu regretă, I. povestește că, după ce a abandonat școala, a intrat în depresie. Nu mai mânca și nu se mai spăla, dar își găsea liniștea și refugiul în jocurile video de care devenise dependent.

F., în schimb, regretă mult că a renunțat la studii. Unul dintre cele mai umilitoare momente a fost când a vrut meargă la școala de șoferi, i-a fost cerută diploma de opt clase terminate, „iar eu nu am terminat opt clase”, povestește cu vocea mitică.

I. nu e sigur că ar schimba decizia de a renunța la școală pentru că simte că acum se descurcă din punct de vedere financiar, în schimb F. este ferm convins că ar lua această decizie.

„Profesorii mă discriminau pentru că sunt ț****”, își amintește B*. Era constant dată ca exemplu negativ, chiar dacă își făcea temele, învăța și era atentă la ore.

„Am avut parte de foarte multe tachinări din partea colegilor. Am fost un copil cu o situație precară, o familie amărâtă. Am văzut că părinților nu le pasă de mine, am decis să nu-mi pese nici mie. Nimeni nu mă întreba acasă: Cum a fost azi la școală? sau Ce-ai făcut azi la școală?” Curând, spune ea, și-a dat seama că se simțea mai importantă și acceptată alături de prietenii ei, așa că a încetat să mai meargă la școală.

Apoi au urmat regretele. Prietenii ei îi povesteau cum e la școală și își comparau notele, ceea ce pe B. o făceau să se simtă inferioară, „uite, bă, ei pot, eu nu am putut”, își spunea în gând.

Crede că școala este foarte importantă pentru dezvoltarea personală. Dacă ar putea să se întoarcă în timp, spune ea, și-ar fi terminat studiile. „Am realizat că oamenii sunt răi indiferent dacă faci bine sau nu”, spune B.

„Noroi peste firea omenească”

Este Crăciunul și vreau să fac o faptă bună, bașca sunt răsplătită cu o notă mare la liceul teologic, unde învăț. Trebuie să merg pe câmp să duc alimente și haine unei familii nevoiașe.

Sunt în autobuz și plouă torențial, iar străzile devin șiroaie de noroi. Cobor și, la intrarea în cartier, mă opresc timp de câteva secunde. Îmi calculez traseul pentru că vreau să rămân curată pe adidașii mei albi. De fapt, cel mai mult îmi este frică să nu alunec, să cad și să mă murdăresc din cap până în picioare.

Pornesc. Merg încet și cu grijă, tiptil, tiptil, ca și cum aș păși pe sticlă. Simt cum ușor, ușor picioarele mi se îngreunează cu noroi. Mă împotmolesc în mocirlă și peste tot în jurul meu sunt bălți și munți de noroaie.

Deodată, câțiva câini ies din boscheți și latră fioros la mine. Mă sperii, nu am unde să fug și simt cum îmi bubuie inima de frică. Dar îmi văd de drum, trec de teritoriul pe care-l apară și scap.

Mai merg, ce mai merg și apare și un cal. Se uită la mine și nechează nervos. *Noroc că e legat*, îmi zic. Nu mă abat de la misiunea mea, vreau să ajung cât mai repede la familie.

Merg timp de 30 de minute pe un drum pe care l-aș fi făcut în maximum 15 dacă ar fi fost asfaltat sau măcar uscat.

Într-un final ajung la familia respectivă.

Îmi este rușine să intru în casă. Nu vreau să murdăresc de noroi covorul sau podeaua. Dacă cineva intră la mine-n casă cu mocirlă pe picioare, mă supăr pentru că știu ce greu este să curăț ulterior. Femeia insistă să intru, dar mă gândesc că și ei i-ar fi greu să strângă după mine.

„Nu este nevoie”, zic eu fâstăcită. Apoi, spun o rugăciune, povestesc puțin despre Dumnezeu și cum El se îngrijește de familia lor și nu îi lasă la greu. Las pungile cu alimente și haine și plec.

La întoarcere, același chin, doar că de data asta știu ce mă așteaptă și merg mai hotărâtă. Ajung pe asfalt și las în urmă numai dăre de noroi. Mă simt jengoasă și rușinată.

Noroc că stau aproape și în vreo zece minute

ajung acasă. Mă descalt în fața ușii și mă duc cu adidașii alb-norioși în chiuvetă. Iau peria de covoare, că e mai aspră și mă pun pe frecat. Și dă-i, și dă-i, dă-i cu apă, dă-i cu peria, frec până nu mai pot. Dar, iată, răzbesc și sunt din nou pregătită să defilez cu ei în lume și prin noi noroaie mișcătoare.

O treime din drumurile din România sunt praf și pulbere

După ce am trecut prin această experiență, m-am tot gândit la oamenii care au casele înconjurată de glod. Conform Primăriei, în Jilava mai mult de un sfert din străzi sunt neasfaltate.

Comuna Jilava nu este nici pe departe singura localitate din România care se confruntă cu această problemă. Județul Ilfov este împânzit de sute de străzi neasfaltate, scrie G4 Media.

Paradoxal, unele dintre cele mai afectate zone sunt cartierele nou construite la periferia capitalei. Nici Bucureștiul nu este complet conectat la drumurile secolului 21: conform Libertatea, 60 de străzi sunt acoperite de pământ.

Potrivit Institutului Național de Statistică o treime din drumurile din România sunt praf și pulbere. Rețeaua rutieră înseamnă 86.400 de kilometri de drumuri, din care 27.000 sunt neasfaltate. Și chiar și în cazul celor asfaltate, peste o treime au nevoie de reparații urgente.

Lipsa asfaltului contribuie la fenomenul de ghetozare. Zonele asfaltate facilitează transportul și accesul în comunitate, ceea ce ajută la dezvoltarea economică, socială și culturală.

Gropile, noroaiele, praful și murdăria de pe străzile neasfaltate pot contribui la poluare, poluare fonică, la numărul de accidente cauzate de deteriorarea mașinii, dar și la cele cauzate de lipsa de aderență.

Toți acești factori duc la scăderea valorii proprietăților, ceea ce duce la și mai multă sărăcie pentru locuitori. În acest cerc vicios sunt prinși oameni care trăiesc izolați și care, chiar dacă ar avea posibilitatea unui trai decent, calitatea vieții le este trasă în jos din cauza lipsei de infrastructură.

„Noi plecăm curăți și ajungem vai de capul nostru”

M-am decis că vreau să aflu ce înseamnă pentru locuitorii din Jilava să nu aibă asflat pe strada pe care locuiesc. Am mers în cartierul Capace, pe strada Merișor, una dintre zonele cu probleme și am vorbit cu cinci oameni. Toți ne-au spus același lucru: *cel mai greu este pentru copii.*

Când plouă sau ninge, cei mici merg la școală încălțați cu plastic în picioare, din cauza noroiului, iar în urma acestui fapt sunt umiliți de colegi. Dacă nu se încălță în plastic, încălțăminte se umple de noroi și îndură alte umilințe. Un copil cu care am vorbit a povestit că, uneori, ar vrea să nu mai meargă la școală din cauza noroiului.

„Noi plecăm curăți și ajungem vai de capul nostru”, se plânde domnul și doamna G.*, locuitori în comuna Jilava.

Câteva case mai încolo, doamna S.* zice că, de când locuiește aici, strada ei este neasfaltată. „E foarte mult noroi, se murdăresc copiii pe picioare”, se plânde femeia. Când plouă, le înfășoară încălțăminte în celofan ca să-i protejeze.

La fel face și vecina ei, doamna F.*, doar că folosește pungă. Ea povestește că îi învață pe copiii ei să fie curăți, ba chiar le cumpără mai multe perechi de încălțăminte ca să aibă de schimb,

însă eforturile nu sunt suficiente în perioadele cu precipitații intense.

„Noroi peste firea omenească”, spune ea sec.

Femeia are trei copii, clasa a VI-a, a VII-a și a VIII-a. Spune că și-ar dori, până se asfaltează strada, un mijloc de transport pentru elevi ca să-i ducă la școală. Iarna nu prea e zăpadă, mai mult noroi, explică ea, ghiozdanele sunt grele, iar mersul prin glod îi împovărează și mai mult pe cei mici.

Cu permisiunea doamnei F., am vorbit și cu fiul ei cel mare.

A.* povestește cum o parte dintre colegi îl umilesc dacă vine înnoroiat la școală. Îl deranjează pentru că se simte izolat de restul colegilor: unii curăți, alții murdari.

„E dezgustător să mergi prin noroi, dezgustător”, se plânde el. „Unii [colegi] au râs, au zis: *ia uite, asta e plin de noroi, are și adidașii albi.* Mă enerva foarte tare, mă murdăream de fiecare dată și mă gândeam să nu mă mai duc, dar nu aveam cum.”

„Educația este cea mai importantă”, spune el în încheiere.

Plec din Capace și mă grăbesc spre casă de frică să nu înceapă ploaia.

„Era să facem accident”

Sunt la cursurile de condus pe un bulevard din București. Sunt emoționat pentru că nu-mi place: mă stresează și îmi e frică. Toată ziua am avut emoții. Instructorul vorbește la telefon și nici el, nici eu nu suntem atenți la drum. Încerc să mă distrag, mă gândesc la alte lucruri ca să termin ora mai repede și să merg acasă.

Văd semaforul roșu. Frânez cât de lent posibil, să nu bruschez pedala pentru că instructorul m-a certat că opresc prea din scurt. Ajung în dreptul semaforului de pe partea cealaltă a intersecției. Aud claxoane și ocară din depărtare. Întorc privirea și observ că un domn într-o mașină se uită încruntat spre mine. Nu-mi dau seama ce se întâmplă, de ce sunt acuzat? Mă uit la instructor și zice că *era să facem accident*.

Și atunci îmi dau seama ce-am făcut: am traversat intersecția pe roșu. Îmi tremură piciorul pe ambreiaj, iau mâinile de pe volan, mă las pe spate și aștept ca instructorul să preia controlul. Nu știu ce să fac mai departe.

Hai, ambreiajul până la fund, a întâia și în față, zice el. Pornesc din nou.

În acel moment, mi-am dat seama cât de ușor este să nu fiu atent și să fac accident. A fost o sperietură din care am învățat și, din fericire, în urma căreia nimeni nu a fost rănit.

Din păcate, nu întotdeauna finalul este fericit.

Un accident rutier la două zile

Graba, neatenția, dar și lipsa trecerilor de pietoni, a semafoarelor și a iluminării duc la spereituri zdravene, oase rupte sau moarte.

Conform Eurostat, România este constant pe primul loc în Uniunea Europeană în ceea ce privește numărul de morți din cauza accidentelor rutiere. În 2022, am înregistrat 86 de morți la un milion de locuitori, aproape dublu față de media europeană.

Avem cele mai proaste drumuri din Uniunea Europeană. Mii de accidente rutiere grave au loc în România în fiecare an. Anul trecut, peste 1.540 de persoane au murit și alte 3.550 au fost rănite

în accidente de rutire, conform Inspectoratului General al Poliției Române.

Ilfov este pe locul cinci la nivel național în topul județelor cu cele mai multe accidente mortale.

Conform Poliției Rutiere Ilfov, în ultimii trei ani, în comuna Jilava au fost 745 de accidente în care au fost implicați pietoni. Adică cam un accident la două zile.

În septembrie 2023, pe Șoseaua Giurgiului și pe Strada Ungureni, două persoane au murit lovite de mașină în aceeași săptămână, chiar dacă traversau regulametar. Tragediile au provocat proteste, locuitorii comunei spuneau că trecerea de pietoni, fiind apropiată de un rond, nu era vizibilă. În urma acestor proteste, a fost instalat un semafor pe Șoseaua Giurgiului.

Însă localnicii consideră că rămân alte zone periculoase.

„Nu s-a asigurat că vreau să trec și era să dea peste picioarele mele”

Am mers prin comună și am vorbit cu cinci oameni despre aceste probleme. Majoritatea au menționat lipsa de iluminare de pe Șoseaua Giurgiului. De-o parte și de alta a șoselei sunt primăria, o biserică, dispensarul, magazine și alte locuri frecventate de cetățeni.

„Sunt grădinițe, școli, accesul către locul de muncă pentru combinat și fabrici. Salariații traversează tot timpul, dimineată-seară, spre casă”, spune Mădălin Florea, 41 de ani, unul dintre jilăvenii cu care am discutat.

Trecerea de pietoni de la Mega Image, de pe Șoseaua Giurgiului, este recunoscută în comună ca fiind periculoasă. Mulți dintre șoferi nu acordă prioritate chiar dacă pietonul traversează regulamentar.

„O doamnă nu a acordat prioritate. Era la volan, eu eram la trecere. Nu a văzut că vreau să trec și era să dea peste picioarele mele. Eram cu o prietenă și ea m-a atenționat”, povestește Teodora Tudor, 20 de ani.

Însă intersecția strada Gării cu Centura București este cea mai periculoasă, după spusele celor cu care am vorbit. Este lipsită de treceri pentru pietoni, iar zona este intens circulată. Astfel, e imposibil să treci regulamentar, iar dacă ai probleme de mobilitate nu poți să traversezi nici ilegal.

Situația este veche și a fost semnalată de mulți oameni de-a lungul timpului. Localnicii cu care am vorbit au propus construirea unei pasarele pentru pietoni.

Majoritatea celor cu care am vorbit cred că mai multe treceri pentru pietoni și semafoare ar rezolva problemele. Însă unul dintre ei, Mădălin Florea, crede că asta ar îngreuna traficul, mai ales pe drumurile naționale. El spune că realizarea pasarelelor ar trebui să fie prioritatea autorităților.

Din documentarea mea am aflat că, pentru a îmbunătăți siguranța cetățenilor, autoritățile trebuie să investească în infrastructură, să o întrețină și verifice constant. Inginerii și urbanistii trebuie să prioritizeze proiectarea sigură a drumurilor, inclusiv alinierea corectă, semnalizarea clară, marcajele vizibile și lățimea adecvată a acostamentelor. Iluminarea strădală adecvată este musai pentru protejarea pietonilor și șoferilor.

Apoi, trotuarele, trecerile pentru pietoni, podurile

pietonale și alte facilități ar trebui construite în locurile prin care oamenii circulă intens. Iar montarea unor semafoare cu buton ar ajuta și la siguranța pietonilor și la fluidizarea traficului.

Instalarea barierelor și parapetilor de protecție de-a lungul drumurilor, în special în zonele predispuse la accidente, poate ajuta la prevenirea devierii vehiculelor de pe drum sau la coliziuni cu obstacolele.

Nu în ultimul rând, este și responsabilitatea șoferilor și a pietonilor de a evita accidentele rutiere. Purtarea centurii de siguranță, evitarea consumului de alcool sau de droguri înainte de a urca la volan, evitarea folosirii telefonului la volan sau, ca pieton, în timpul traversării, asigurarea, atât ca șofer, cât și ca pieton, înainte de a intra într-o intersecție, atenția sporită în condiții de vizibilitate redusă și respectarea regulilor în general, toate acestea pot salva vieți.

Merg spre casă în timp ce mă gândesc la toate aceste probleme, mă uit stânga-dreapta și traversez ilegal, parcă mai conștient ca altă dată de riscul pe care mi-l asum, insuficient totuși ca să merg câteva sute de metri mai încolo, pe la trecerea de pietoni. Ce să fac? Mă grăbeam să ajung acasă și să-mi fac tema la cursul de jurnalism.

**Aceste persoane și-au dorit să nu fie identificate.*

Nota editorului: Acest articol este un reportaj colectiv, scris de tineri și adolescenți ce au participat la un curs de jurnalism în cadrul proiectului "Dezvoltare interculturală în Comuna Jilava, Județul Ilfov", derulat de Primăria Jilava, în parteneriat cu Fundația Amfiteatru. Rolul meu ca editor a fost doar de a-i ghida, de a le pune în ordine gândurile, trăirile și descoperirile și de a-i ajuta să scrie. Au ales subiecte pe care le consideră importante pentru ei și pentru comunitatea lor. Le-au dat o voce oamenilor vulnerabili, pe care de multe ori îi trecem cu vederea. Fără să fi existat o intenție explicită, subiectele se leagă între ele, căci au la bază aceleași probleme: sărăcia și rasismul.

Material realizat cu sprijinul financiar al Granturilor SEE și Norvegiene 2014 - 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.